

Kolik stojí jedno místo ve školce aneb Vyděláme na tom všichni, dokonce i veřejný rozpočet.

Praha, 8. března 2016 **Nedostatek míst v českých školkách dosáhl vrcholu již před pár lety. Počet malých dětí klesá a nejhorší časy v hledání školek jsou za námi. Je problém vyřešen? Zdaleka ne!**

Když na přelomu tisíciletí počet dětí v předškolním věku v Česku během dekády narostl téměř o 30 %, místo ve školce se vyvažovalo zlatem. Posledních pár let počet tří- až pětiletých již klesal a bude i nadále. Přesto v obcích, kde se hodně stavělo a kam se stěhovaly mladé rodiny, není ani dnes snadné místo pro dítě v obecní školce najít. Vyplatí se státu s tím něco dělat, když zřízení jednoho nového místa ve školkách je tak „nekřesťansky drahé“? **A kolik vlastně jedno místo navíc stojí?**

Na tyto a další otázky dává odpověď nová studie think-tanku IDEA při CERGE-EI. „*Studie analyzuje náklady veřejných rozpočtů na jedno dodatečné místo ve školce v porovnání s jeho výnosy. Hlavním výsledkem je odhad kladného čistého finančního přínosu -- výnosy minus náklady -- pro veřejné rozpočty,*“ vysvětluje Daniel Münich, jeden z tvůrců studie a zástupce vedoucího projektu IDEA při CERGE-EI.

Výdaje vs. příjmy aneb Má dáti, dal

Veřejné výdaje (ať už primární či sekundární), spjaté s jedním dodatečným místem ve veřejné školce, studie identifikuje trojího druhu: **provozní výdaje, investiční výdaje a úlevy na dani z příjmu.**

Průměrné veřejné provozní výdaje, které tvoří zdaleka nejvyšší výdajovou položku, na jedno dítě ve školce byly dle údajů MŠMT za rok 2014 **55 767 Kč**. Kromě této částky je nutné ještě počítat se sekundárními náklady. Jde o investiční výdaje (spjaté např. se stavbou nové školky) a dále o slevu na dani (tedy ušlý příjem státního rozpočtu v důsledku možnosti odečtu „školkovného“ z daní).

Příjmy státního rozpočtu se začnou generovat ihned poté, co rodič po umístění dítěte do školky začne pracovat. Jsou rozmanitější než náklady: patří mezi ně hlavně **příjmy v podobě vyšších daní, pojistných odvodů a uspořené sociálních výdajů.** „*Analýza pracuje s různými předpoklady pravděpodobnosti návratu rodiče*

do práce a s variantami výše jeho hrubé mzdy“, vysvětluje další autorka studie, výzkumnice z IDEA při CERGE-EI Klára Kalíšková.

Po zvážení řady faktorů dochází studie k výpočtu čistých příjmů veřejných rozpočtů. **Hlavním závěrem studie je zjištění, že i při poloviční pravděpodobnosti nástupu rodiče do práce po získání místa ve školce je čistý roční výnos veřejných rozpočtů v průměru 10 000 Kč.** „Kritické hlasy poukazující na ekonomickou náročnost dodatečných míst ve školkách jsou krátkozraké, protože přehlíží méně viditelné přínosy. Na nedostatku místa ve školkách v posledních patnácti letech státní rozpočet prodělal,“ shrnuje závěry studie poslední z trojice autorů, výzkumník IDEA Filip Pertold. „Přetrvávající lokální nedostatek míst ve školkách je důsledek špatně nastaveného systému a politických preferencí,“ uzavírá komentářem výsledky studie Daniel Münich.

Další společenské přínosy

Ekonomický přínos pro veřejné rozpočty zdaleka není jediným pozitivem zajištění dostatečné kapacity předškolních zařízení. Možnost umístit dítě do školky přináší celou řadu pozitivních sociálních dopadů, jako jsou vyšší kupní síla rodin s dětmi, lepší možnosti sladění rodičovství s pracovní kariérou či snadnější zapojení dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí do společnosti.

Ministerstvo školství připravuje novelu školského zákona zahrnující nárok na předškolní vzdělávání a zajištění místa ve školce od roku 2017 pro čtyřleté a od roku 2018 pro tříleté děti. „Stát by se měl ve zřizování nových míst ve školkách daleko více angažovat i v dnešní době, kdy nejhorší krize silných ročníků pomínula, protože garance umístění dětí je zcela klíčová pro návrat matek malých dětí do práce“, říká ředitelka Gender Studies Helena Skálová. „Výzvou do budoucna zůstává hlavně nárok pro děti dvouleté, který naplno umožní využívat flexibilní čerpání rodičovského příspěvku, a sníží tak negativní dopady, které má dlouhodobé přerušování pracovní dráhy pro ženy, a to jak po ekonomické, tak i sociální stránce“, dodává Skálová.

Studie s názvem „Veřejná podpora míst ve školkách se vyplatí, analýza výnosů a nákladů“ k nahlédnutí [zde](#).

Kontakt:**Daniel Münich**

zást. vedoucího projektu IDEA
daniel.munich@cerge-ei.cz
telefon: (+420) 224 005 175

Helena Skálová

ředitelka Gender Studies
helena.skalova@genderstudies.cz
telefon: (+420) 777 910 933

Ondřej Lukáš

PR Manager CERGE-EI
ondrej.lukas@cerge-ei.cz
telefon: (+420) 776 186 529

O IDEA:

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při akademickém pracovišti CERGE-EI je nezávislý think tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorie. IDEA vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Další informace na: <http://idea.cerge-ei.cz/>

O Gender Studies:

Gender Studies, o. p. s. je nevládní neziskovou organizací, která slouží především jako informační, konzultační a vzdělávací centrum v otázkách vztahů mužů a žen a jejich postavení ve společnosti. Cílem organizace je shromažďovat a dále zpracovávat a rozšiřovat informace související s genderovou tematikou. Prostřednictvím specifických projektů aktivně ovlivňujeme změny týkající se rovných příležitostí žen a mužů a provozujeme největší odbornou genderovou knihovnu ve střední a východní Evropě.

<http://www.genderstudies.cz>

Strategie AV 21:

Strategie AV21, jejímž mottem je "Špičkový výzkum ve veřejném zájmu," je soubor koordinovaných výzkumných programů pracovišť Akademie věd. Cílem těchto programů je podpora špičkového výzkumu zaměřeného na problémy a výzvy, kterým čelí současná společnost.

<http://www.cas.cz>